

การประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ 1/2567

วันพุธที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 13.30 น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ห้อง 134-135)

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการวัตถุพิษสมุนไพร ครั้งที่ 1/2566 วันที่ 26 มิถุนายน 2566

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

3.1 รายงานผลการขับเคลื่อนงาน แผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 ปีงบประมาณ 2566 ตามเป้าหมายตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุพิษสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

3.2 การขับเคลื่อนพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุพิษสมุนไพร ตาม Road Map ปี 2566 – 2570 ระยะที่ 1 ปีงบประมาณ 2566

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

4.1 แผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566–2570 ปีงบประมาณ 2567 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุพิษสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

4.2 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวัตถุพิษสมุนไพร

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

5.1 แนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการสมุนไพรแห่งชาติ

5.2 กรอบแนวทางส่งเสริม ภายใต้มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. 2565

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่นๆ

กำหนดการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567

ระเบียบวาระที่ 1

เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องรับรองรายงานการประชุม

คณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ 1/2566 วันที่ 26 มิถุนายน 2566

มีการแจ้งเวียนรายงานการประชุมของคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ 1/2566 ให้
อนุกรรมการฯ รับรองรายงานการประชุมดังกล่าว กลับมาภายใน วันที่ 10 สิงหาคม 2566

ไม่มีหน่วยงานใดแก้ไขรายงานการประชุม

ฝ่ายเลขานุการ ขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

3.1 รายงานผลการขับเคลื่อนงาน แผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุน
แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 – 2570
ปีงบประมาณ 2566 ตามเป้าหมายตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ที่ 1
ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและ
มาตรฐาน

หน่วยงานหลัก: กษ., อก., พณ., อว., สธ., มท.

หน่วยงานร่วม: ทส., กก., กค., ดศ.

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

Key Result	1. ขนาดตลาดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัวภายในปี พ.ศ. 2570		2. ความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ภายในปี พ.ศ. 2570		
Key Directions For Impact	1. ส่งเสริมบทบาทของสมุนไพรผ่านภาพลักษณ์อาหารไทย จากครัวไทยสู่ครัวโลก		2. พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ด้วย ฐานงานวิจัยและนวัตกรรม		3. เน้นครอบคลุมตลาดในประเทศ และขยายไปยังประเทศ CLMV
	4. ยกระดับการผลิตในทุกขั้นตอนด้วยเทคโนโลยี (SMART)		5. ส่งเสริมให้ส่วนภูมิภาคใช้สมุนไพรเป็นกลไกการพัฒนา		6. ส่งเสริมอุตสาหกรรมสารสกัด เพิ่มมูลค่าและความสามารถในการแข่งขัน
Value chain	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน	ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร	ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม	ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
Key Activity	1. จัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพ 2. พัฒนาและสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน 3. ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและการแปรรูปอย่างมีมาตรฐาน 4. ส่งเสริมระบบตลาดกลางและ E-Market	1. ส่งเสริมอุตสาหกรรมสารสกัด และมาตรฐานสารสกัด 2. จัดทำมาตรการ/กลไกความร่วมมือส่งเสริมอุตสาหกรรมสมุนไพร 3. ส่งเสริมความสามารถผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร	1. ผลักดันสมุนไพรไทยไทยควบคู่กับอาหารไทยและวัฒนธรรมไทย 2. ทำตลาดเชิงรุก 3. พัฒนาระบบสัญลักษณ์คุณภาพสมุนไพรให้เป็นที่ยอมรับ	1. จัดระบบความรับผิดชอบและความคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภค 2. จัดระบบการให้ความรู้แก่ผู้บริโภค 3. ส่งเสริมการใช้และการเข้าถึงยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4. จัดระบบทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร 5. ส่งเสริม Herbal Champions	1. ส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม และการใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพร 2. ส่งเสริมห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง 3. สร้างระบบการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ 4. พัฒนาเมืองสมุนไพรสร้างความเข้มแข็งชุมชนและมูลค่าจากสมุนไพร
Target of Output	1. ผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 2. มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3	1. อุตสาหกรรมสารสกัดมีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 10 2. ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยเฉพาะ SMEs มีผลิตภาพเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10	1. ผลักดันภาพลักษณ์ของสมุนไพรไทยควบคู่กับอาหารไทย 2. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง ASEAN Herbal Hub 3. มีตราสัญลักษณ์สมุนไพรคุณภาพระดับสากลและเป็นที่รู้จัก	1. มีการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างแพร่หลาย 2. ผู้บริโภคมีความรู้และทัศนคติที่ดีกับผลิตภัณฑ์สมุนไพร 3. มีระบบทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่เหมาะสม 4. ผลิตภัณฑ์ Herbal Champions และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาสามารถสร้างรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ	1. มีการลงทุนและนำเอาผลการวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวกับสมุนไพรไทยไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น 2. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอ และกฎระเบียบที่สนับสนุน 3. มีกลไกการติดตามและการประเมินผลการขับเคลื่อนตามแผนฯ 4. ชุมชนในระดับพื้นมีความเข้มแข็งและสร้างมูลค่าจากสมุนไพร
ผู้รับผิดชอบหลัก					

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570)

เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์	1) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน 2) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป 3) ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น	ตัวชี้วัดของผลลัพธ์ 1) ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน ไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่ 2) แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 30 พืช 3) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย 60 แห่ง 4) มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศอย่างน้อย 5 แห่ง 5) ห้องปฏิบัติการให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO17025 ในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง 6) ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน 7) เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรร้อยละ 5 จากการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน
เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์	1) มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2) มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565	

มาตรการ	มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน	มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย	มาตรการที่ 3 ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี	มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป
	แผนงานที่ 1: ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร	แผนงานที่ 1: สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตสมุนไพร	แผนงานที่ 1: ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice)	แผนงานที่ 1: ส่งเสริมการตลาดด้วยระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบสมุนไพร
	แผนงานที่ 2: วิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพร และอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรประจำถิ่น หรือพืชสมุนไพรหายาก	แผนงานที่ 2: สนับสนุนเครือข่ายการตลาดในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน	แผนงานที่ 2: ส่งเสริมการนำมาตรฐานสินค้าเกษตรตามกลุ่มที่ใช้ของพืช	แผนงานที่ 2: ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรรายย่อย
	แผนงานที่ 3: ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง แผนงานที่ 4: มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพรให้มีความเชื่อมโยง	แผนงานที่ 3: ส่งเสริมเครือข่ายการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น ในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน แผนงานที่ 4: ส่งเสริมเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรอัจฉริยะ		แผนงานที่ 3: ขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสมุนไพรไปสู่อุตสาหกรรมอาหารมูลค่าสูง

การขับเคลื่อนงาน แผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566- 2570

ปีงบประมาณ 2566

คณะกรรมการวัตถุ สมุนไพร ครั้งที่ 2/2565 (14 ธ.ค. 65)

- 1) แนวทางการขับเคลื่อนแผนงาน/
โครงการ ปีงบประมาณ 2566
- 2) มอบหมายหน่วยงานดำเนินการ
ตามประกาศคณะกรรมการนโยบาย
สมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการ
ส่งเสริมการผลิตสมุนไพร เพื่อใช้เป็น
วัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร
ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย
พ.ศ. 2565

คณะกรรมการขับเคลื่อน พัฒนาผลิตผลสมุนไพร ครั้งที่ 1/2566 (23 ม.ค. 66)

- 1) ส่งเสริม Herbal Champions
ภายใต้แผนปฏิบัติการ ด้าน
สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2
พ.ศ. 2566 - 2570
- 2) Road Map การขับเคลื่อนพืช
สมุนไพรและพัฒนาคุณภาพ
วัตถุดิบสมุนไพร ปี 2566 - 2570
- 3) การรายงานผลค่าเป้าหมาย
ตัวชี้วัดผลลัพธ์ แผนงาน/โครงการ
ปีงบประมาณ 2566 ของหน่วยงาน
ที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้าน
สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2
ปีงบประมาณ 2566

คณะกรรมการขับเคลื่อน พัฒนาผลิตผลสมุนไพร ครั้งที่ 2/2566 (28 มี.ค. 66)

การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ
ของหน่วยงานรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด
ผลลัพธ์ที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการ
ด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2
พ.ศ. 2566 - 2570 ปีงบประมาณ
2566

คณะกรรมการวัตถุ สมุนไพร ครั้งที่ 1/2566 (26 มิ.ย. 66)

- 1) Road Map การขับเคลื่อนพืช
สมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบ
สมุนไพร ปี 2566 - 2570
- 2) มอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบงาน
ตัวชี้วัด KPI ยุทธศาสตร์ที่ 1 รายงาน
ผลเพื่อตามกรอบติดตาม และ
ประเมินผล ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5
การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทย
อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

(ข้อมูลสรุปผล ณ 6 กุมภาพันธ์ 2567)

ตัวชี้วัดที่ 1	หน่วยงานดำเนินการ : กรมส่งเสริมการเกษตร,กรมวิชาการเกษตร หน่วยงานความร่วมมือ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานการปฏิรูปที่ดินฯ, สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ, กรมส่งเสริมสหกรณ์				ข้อมูล (1) กรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล (2) , (3) กรมวิชาการเกษตร				
	ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่ จากข้อมูลฐาน 43,000 ไร่ (แผน 1)								
89 ชนิดสมุนไพร (Product Champion 15 ชนิด)		เกษตรกรและพื้นที่ปลูก (1)		เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง GAP (2)			เกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง เกษตรอินทรีย์ (3)		
		เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	แปลง (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	แปลง (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
รวม		539,187	1,239,023.48	25,069	27,111	73,253	25,591	26,435	16,392
เกษตรกรปลูกสมุนไพรได้มาตรฐานข้อมูล GAP+อินทรีย์				50,660 ราย					
รวมพื้นที่ปลูกที่ได้มาตรฐาน GAP+อินทรีย์				89,645 ไร่					

พืชสมุนไพรรวม 89 ชนิด (Product Champion และ สมุนไพรอื่นๆ)

Product Champion จำนวน 15 ชนิด ได้แก่

สมุนไพรที่มีความพร้อมตามห่วงโซ่การพัฒนาสมุนไพร Herbal Champions

1. พื้ทะเลียงโจร

2. ขมิ้นชัน

3. กระชายดำ

สมุนไพรที่มีศักยภาพในการผลักดันให้เป็นสมุนไพร Herbal Champions

4. กระชาย

5. มะขามป้อม

6. โพล

7. กวาวเครือขาว

8. ชิง

9. กระเทียม

10. ว่านหางจระเข้

11. บัวบก

12. มะระขี้นก

13. กัญชา

14. กัญชา

15. เพชรสังฆาต

สมุนไพรอื่นๆ

16. หนุ้าหวาน	17. ว่านชักมดลูก	18. กระวาน	19. กระเจี๊ยบแดง	20. ตะไคร้	21. พริกไทย	22. ดีปลี	23. พริกขี้หนูเม็ดเล็ก	24. ข่า
25. อัญชัน	26. บุก	27. ขมิ้นอ้อย	28. มะแว้งเครือ	29. บอระเพ็ด	30. เก็กฮวย	31. มะลิ	32. มะกรูด	33. ตะไคร้หอม
34. หม่อน	35. มะขาม	36. มะเฒ่า	37. สะเดา	38. เสาวรส	39. พริกขี้หนูเม็ดใหญ่	40. พริกใหญ่	41. พริกหยวก	42. พริกยักษ์
43. พริกผลิดเมล็ด	44. พริกขี้ฟ้าแดง	45. หนาม	46. เติ้ดงช้าง	47. เติ้ดงช้างสีทอง	48. เติ้ด	49. โสมตังกุย	50. แมงลัก	51. โรสแมรี่
52. เติ้ดงช้าง	53. ออริกาน	54. มะเดื่อฝรั่ง	55. มะรุม	56. มะคาเดเมีย	57. ผักเหลียง	58. กระเทียมหัว	59. แครอท	60. ถั่วเหลือง
61. เติ้ดงช้าง	62. กล้วยน้ำว่า	63. กล้วยหักมุก	64. ขะพล	65. ทับติม	66. น้อยหน้า	67. ผักเสี้ยน	68. มะกอกน้ำ	69. มะนาว
70. หนุ้าปักกิ่ง	71. โหระพา	72. กระตอม	73. กะเพรา	74. ส้มป่อย	75. พลุคว	76. ขี้เหล็ก	77. บัวหลวง	78. มะเดื่อ
79. ทุเรียนเทศ	80. เพกา	81. เรว	82. พักข้าว	83. อบเชย	84. เสดตพังพอน	85. คำฝอย	86. พญาอ	87. มะแว้งต้น
88. ชุมเห็ดเทศ	89. พลุ							

ตัวชี้วัดที่ 2	แผนงาน/โครงการ	ผลลัพธ์	หน่วยงาน รับผิดชอบ																																																																																																																					
แผนที่ความเหมาะสมของที่ดิน สำหรับพืชสมุนไพร เพิ่มขึ้น 30 ชนิดพืช ปี 2566-2570	การจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับ การปลูกพืชสมุนไพร ปี 2566	จำนวน6..... ชนิด (1) กวาวเครือขาว (2) มะขามป้อม (3) หล้าหวาน (4) หม่อน (5) เสาวรส (6) มะนาว	กรมพัฒนาที่ดิน																																																																																																																					
เป้าหมายดำเนินการ																																																																																																																								
แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับยาสูบในประเทศ <table border="1"><caption>เนื้อที่ปลูกยาสูบในอำเภอตามระดับความเหมาะสม</caption><thead><tr><th>อำเภอ</th><th>ไร่</th><th>ไร่</th><th>ไร่</th><th>ไร่</th><th>ไร่</th><th>ไร่</th><th>ไร่</th></tr></thead><tbody><tr><td>น่าน</td><td>7,247,857</td><td>17,017</td><td>4,854,235</td><td>11,417</td><td>8,487,768</td><td>13,400</td><td>17,890,452</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>12,987,487</td><td>6,100</td><td>11,845,760</td><td>11,417</td><td>11,177,878</td><td>6,100</td><td>17,890,452</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,260,370</td><td>11,917</td><td>3,108,475</td><td>8,000</td><td>7,309,890</td><td>7,300</td><td>18,900,000</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,247,857</td><td>17,017</td><td>4,854,235</td><td>11,417</td><td>8,487,768</td><td>13,400</td><td>17,890,452</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,260,370</td><td>11,917</td><td>3,108,475</td><td>8,000</td><td>7,309,890</td><td>7,300</td><td>18,900,000</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,247,857</td><td>17,017</td><td>4,854,235</td><td>11,417</td><td>8,487,768</td><td>13,400</td><td>17,890,452</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,260,370</td><td>11,917</td><td>3,108,475</td><td>8,000</td><td>7,309,890</td><td>7,300</td><td>18,900,000</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,247,857</td><td>17,017</td><td>4,854,235</td><td>11,417</td><td>8,487,768</td><td>13,400</td><td>17,890,452</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,260,370</td><td>11,917</td><td>3,108,475</td><td>8,000</td><td>7,309,890</td><td>7,300</td><td>18,900,000</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,247,857</td><td>17,017</td><td>4,854,235</td><td>11,417</td><td>8,487,768</td><td>13,400</td><td>17,890,452</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,260,370</td><td>11,917</td><td>3,108,475</td><td>8,000</td><td>7,309,890</td><td>7,300</td><td>18,900,000</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,247,857</td><td>17,017</td><td>4,854,235</td><td>11,417</td><td>8,487,768</td><td>13,400</td><td>17,890,452</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,260,370</td><td>11,917</td><td>3,108,475</td><td>8,000</td><td>7,309,890</td><td>7,300</td><td>18,900,000</td></tr><tr><td>น่าน</td><td>1,247,857</td><td>17,017</td><td>4,854,235</td><td>11,417</td><td>8,487,768</td><td>13,400</td><td>17,890,452</td></tr></tbody></table> แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับยาสูบในประเทศ แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับยา	อำเภอ	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	น่าน	7,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452	น่าน	12,987,487	6,100	11,845,760	11,417	11,177,878	6,100	17,890,452	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452
	อำเภอ	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่																																																																																																																
	น่าน	7,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452																																																																																																																
	น่าน	12,987,487	6,100	11,845,760	11,417	11,177,878	6,100	17,890,452																																																																																																																
	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000																																																																																																																
	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452																																																																																																																
	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000																																																																																																																
	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452																																																																																																																
	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000																																																																																																																
	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452																																																																																																																
	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000																																																																																																																
	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452																																																																																																																
	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000																																																																																																																
	น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452																																																																																																																
	น่าน	1,260,370	11,917	3,108,475	8,000	7,309,890	7,300	18,900,000																																																																																																																
น่าน	1,247,857	17,017	4,854,235	11,417	8,487,768	13,400	17,890,452																																																																																																																	

ตัวชี้วัดที่ 3

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน
สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพร
เบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตาม
ความต้องการของตลาด เพิ่มขึ้น
อย่างน้อย 60 แห่ง
(จากเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้าน
สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1
พ.ศ. 2560 - 2565 (50 กลุ่ม)
ผลดำเนินการแผนฯ ฉบับที่ 1 (160
กลุ่ม)

แผนงาน/โครงการ		ผลลัพธ์	หน่วยงาน รับผิดชอบ
1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)		กลุ่มเกษตรกรมีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มี คุณภาพ จำนวน ...2....กลุ่ม/แห่ง	สป.กษ.
- สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรขั้นต้น			
พื้นที่เมืองสมุนไพร 15 จังหวัด	จังหวัดอื่นๆ 9 จังหวัด		
2. กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้ มาตรฐานตามความต้องการของตลาด		ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน 14 กลุ่ม/แห่ง	กสท.
- พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร (วิสาหกิจชุมชน 11 กลุ่ม/แห่ง แปลงใหญ่ 3 กลุ่ม/แห่ง)			
พื้นที่เมืองสมุนไพร 4 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 10 จังหวัด		
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ		ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงาน จำนวน ...40... กลุ่ม	สปก.
- ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์			
พื้นที่เมืองสมุนไพร 7 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 14 จังหวัด		
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ		การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ สมุนไพร จำนวน ...17... กลุ่ม/แห่ง	กวท.
- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร			
พื้นที่เมืองสมุนไพร 3 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 6 จังหวัด		
5. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร		การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP จำนวน ...3.... สหกรณ์	กสส.
- การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP			
พื้นที่เมืองสมุนไพร - จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 3 จังหวัด		
รวม		73 กลุ่ม/แห่ง + 3 สหกรณ์ = 76 แห่ง	

วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการ สมุนไพรทั้งหมด 7,295 แห่ง

ภาคเหนือมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิต
สินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 1,715 แห่ง
จังหวัดเชียงรายมีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด
259 แห่ง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวิสาหกิจชุมชนฯ
รวม 3,111 แห่ง จังหวัดสกลนครมีวิสาหกิจ
ชุมชนฯ มากที่สุด 469 แห่ง

ภาคกลางมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิต
สินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 390 แห่ง
จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานีมีวิสาหกิจ
ชุมชน มากที่สุด 66 แห่ง

ภาคตะวันออกมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่
ผลิตสินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 593 แห่ง
จังหวัดกาญจนบุรีมีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด
190 แห่ง

ภาคตะวันออกมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิต
สินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 640 แห่ง
จังหวัดระยองมีวิสาหกิจชุมชนฯ มากที่สุด 115 แห่ง

ภาคใต้มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิต
สินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 846 แห่ง
จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด
161 แห่ง

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ที่มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด รวม 76 แห่ง

กรมส่งเสริมการเกษตร

จำนวน 14 แห่ง
(ประจวบคีรีขันธ์
ระยอง บึงกาฬ
มหาสารคาม กระบี่
พัทลุง ยะลา
สงขลา ตาก พิจิตร
สุราษฎร์ธานี
นครศรีธรรมราช)

กรมส่งเสริมสหกรณ์

จำนวน 3 แห่ง
(ตรัง ลำปาง
นครสวรรค์)

สำนักงานปลัดกระทรวง

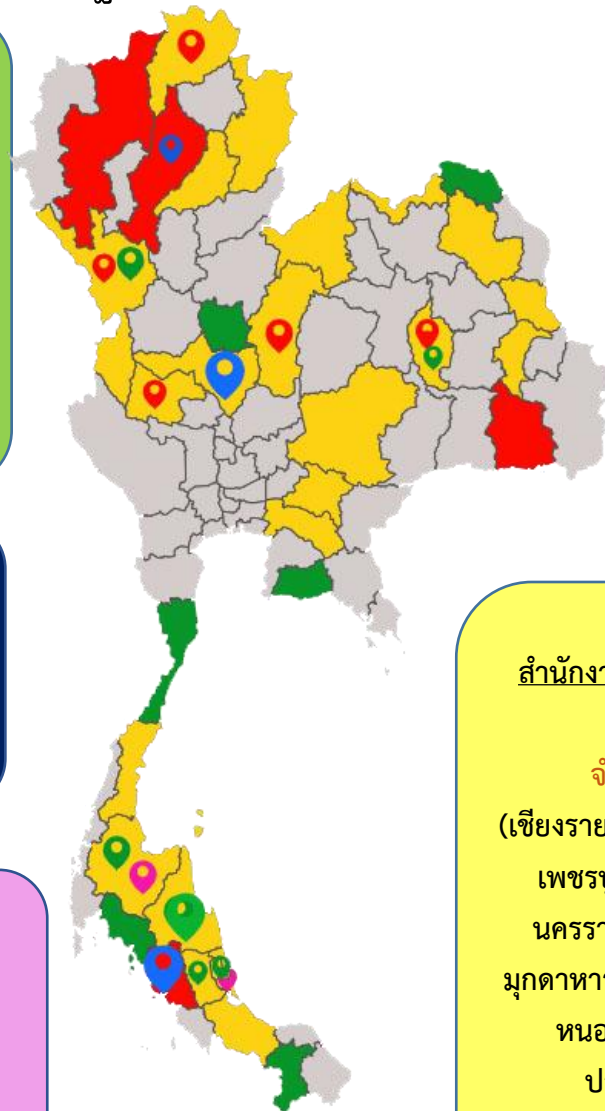
เกษตรและสหกรณ์
จำนวน 2 แห่ง
(สงขลา สุราษฎร์ธานี)

กรมวิชาการเกษตร

จำนวน 17 แห่ง
(มหาสารคาม
อุทัยธานี ตรัง
เพชรบูรณ์ ตาก
เชียงราย ศรีสะเกษ
ลำปาง เชียงใหม่)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม

จำนวน 40 แห่ง
(เชียงราย ตาก นครสวรรค์ น่าน
เพชรบูรณ์แพร่ อุทัยธานี
นครราชสีมา มหาสารคาม
มุกดาหาร ยโสธร เลย สกลนคร
หนองคาย ฉะเชิงเทรา
ปราจีนบุรี ชุมพร
นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา
สุราษฎร์ธานี)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม
สมุนไพรภายใต้โครงการ
อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
มหาราชินี

บ้านบางหลูด หมู่ที่ 13
ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอ

ชนิดสมุนไพร : ขมิ้นชัน

มาตรฐาน

GAP

อย.

ผลิตภัณฑ์แปรรูป

สบู่ก้อน โลชั่นบำรุงผิว เซรั่มขมิ้น เจลอาบน้ำ ยาต้มสมุนไพร ลูกประคบ

หน่วยงานร่วมดำเนินการ

ขมิ้น

ต้นทุนการผลิต
(บาท/ไร่)

สด = 13,600

แห้ง =

17,200

ผลผลิตที่ได้
(กก./ไร่)

สด = 1,200

แห้ง = 200

ราคาที่เกษตรกรจำหน่าย
(บาท/กก.)

สด = 30

แห้ง = 280

รายได้รวม

(บาท/ไร่)

สด = 36,000

แห้ง = 56,000

รายได้จากการแปรรูป
เฉลี่ยเดือนละ
8,000-10,000

การตลาด

ขายออนไลน์ทางเฟสบุ๊ค ชื่อ กลุ่มสมุนไพรบ้านทุ่งตาหนอน/
โรงพยาบาลท่าฉาง/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองชะอุ่น/
ประชาชนทั่วไป/งานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการ

รายได้สุทธิ

(บาท/ไร่)

สด = 22,400

แห้ง = 38,800

ข้อมูลการรับซื้อ

ปริมาณ (กก.)

แหล่งรับซื้อ

แบบสด

ผลิตภัณฑ์แปรรูป

แห้ง = 300 กก.

รพ.ท่าฉาง

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จ.สงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ส.ป.กษ.

1. ชื่อกลุ่ม : วิสาหกิจชุมชนศูนย์สมุนไพรบ้านนก

2. ที่ตั้ง : 25/2 หมู่ 3 ต.วัดสน อ.ระโนด จ.สงขลา

3. กลุ่มเป้าหมาย : จำนวน 30 ราย

4. ประธานกลุ่ม : ดร.อภิวัฒน์ ดำแสงสวัสดิ์

ว่านหางจระเข้ พันธุ์ Barbadensis

พื้นที่ : ปัจจุบัน 1 งาน (ลงปลูกเมื่อ ก.พ. 66) และขยายเพิ่มเติมอีก 2 งาน (ลงปลูกเดือน ก.ค. 66)

ต้นทุน : 1) ราคาต้นพันธุ์ (รวมค่าขนส่งจาก จ.ประจวบ) 35บ./ต้น 2) ค่าปุ๋ย 20 บ./ต้น

ต้นทุน 55 บ./ต้น ปลูกรอบแรก 250 ต้น คิดเป็นต้นทุนรวม 13,750 บ.

การปลูก : ปลูกรอบแรกเดือน ก.พ. 66 (8 - 9 เดือน ให้ผลผลิต) คาดว่าผลผลิตจะออกในเดือน พ.ย. 66

มาตรฐาน : อยู่ระหว่างเตรียมการขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร ปี 2567

การแปรรูป : เนื่องจากเป็นการปลูกรอบแรก ซึ่งคาดว่าจะแปรรูปขั้นต้น (รุ่น) ได้ในเดือน พ.ย. 66

การตลาด : ทำข้อตกลงเพื่อส่งขายให้ บ. วิภูตา จำกัด (ผลิตภัณฑ์สครับผิวราโนเด่ เลขจดแจ้ง 73-1-

500039210) และผลผลิตเพิ่มเติมจะส่งขายให้ บ. ไวลด์ วอเตอร์ เกท จำกัด (จ.ประจวบ)

คาดว่าจะคืนทุนระยะแรก : เดือน พ.ค. 67 (เริ่มขายผลผลิตได้ตั้งแต่เดือน พ.ย. 66 รายได้เดือนละ 2,000 บ.)

5. ชนิดสมุนไพร

กล้วยน้ำว้า พันธุ์ปากช่อง 50

พื้นที่ : รับรอง GAP แล้ว 12 ไร่ และอยู่ระหว่างขอ GAP เพิ่มเติม 18 ไร่ รวม 30 ไร่ (ปลูกต่อเนื่องตั้งแต่ปี

ต้นทุน : 1) ราคาต้นพันธุ์ 20 บ./ต้น 2) ค่าปุ๋ย 25 บ./ต้น 3) ค่าแรงและค่าน้ำ/ไฟ 10บ./ต้น

ต้นทุน 55 บ./ต้น 1 ไร่ ปลูกได้ประมาณ 400 ต้น คิดเป็นต้นทุนรวม 22,000 บ./ไร่

การปลูก : ท้ายปลูกในเดือน พ.ค. 2564 เริ่มให้ผลผลิตหลังจากปลูก 8 - 9 เดือน

มาตรฐาน : รับรองมาตรฐาน GAP แล้ว 12 ไร่ และอยู่ระหว่างเตรียมการรับรองฯ เพิ่มเติม 18 ไร่ ในปี 2567

การแปรรูป : ขายผลผลิตให้ บ. วิภูตา จำกัด คิดเป็นรายได้ประมาณ 42,000 บ./ไร่ (105 บ. x 400 ต้น)

การตลาด : ร่วมกับ บ. วิภูตา จำกัด 1) ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ผงกล้วยดิบ (อย 902007666003) 500 ชิ้น

2) B2C > Onsite > Road Show งานแสดงสินค้าต่างๆ THAIFEX 2023

Online > FB , TIKTOK ,SHOPEE ,Lazada ,MOC Agri Mart

5. หน่วยงาน (เครือข่าย) : คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาสมุนไพร จังหวัดสงขลา รองผู้ว่าราชการ จ.

สงขลา (กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ) เป็นที่ปรึกษาคณะทำงาน เกษตรและสหกรณ์ จ.สงขลา

เป็นประธานคณะทำงาน หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จ.สงขลา /

หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง / ผอ.สนง. ธ.ก.ส. / ประธานหอการค้า / คนบตี มอ.

และหัวหน้า สนง.สภาเกษตรกร ร่วมเป็นกรรมการ หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สนง.

เกษตรและสหกรณ์ จ.สงขลา เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

6. ปัญหาและอุปสรรค : 1. งบประมาณที่ใช้ในการเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน 2. สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็น

ผู้สูงอายุ 3. เงินทุนในการบริหารจัดการกลุ่มและทำการตลาด 4. สภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อผลผลิต

สมุนไพร

7. กิจกรรมต่อไป : สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพร/ผลิตภัณฑ์

ตัวชี้วัด

แผนงาน/โครงการ

ผลลัพธ์

หน่วยงาน
รับผิดชอบ

4. มีการผลิตสมุนไพรครบ
วงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่
อุปทาน (Supply chain)
ในประเทศ อย่างน้อย 5 แห่ง

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

พื้นที่เมืองสมุนไพร 2 จังหวัด

จังหวัดอื่น ๆ - จังหวัด

1. **สงขลา** : ร้านค้า online ,ประเทศมาเลเซีย
2. **สุราษฎร์ธานี** : รพ. ท่าฉาง ,ร้านค้า online
และเอกชน

จำนวน ...2... กลุ่ม/แห่ง

สป.กษ.

2. ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน

พื้นที่เมืองสมุนไพร 1 จังหวัด

จังหวัดอื่น ๆ 2 จังหวัด

จ.อุทัยธานี 1 กลุ่ม/แห่ง

จ.หนองคาย 3 แห่ง และจังหวัดตาก 1 กลุ่ม/แห่ง

จำนวน ...5... กลุ่ม/แห่ง

สปก.

มีการผลิตและจำหน่ายสมุนไพรสู่ตลาดชุมชน

3. โครงการปลูกพืชสมุนไพร

- กวก. กสท. สวทช. ร่วมกับบริษัทโอเอสเอส จำกัด (มหาชน)

พื้นที่เมืองสมุนไพร - จังหวัด

จังหวัดอื่น ๆ 1 จังหวัด

จำนวน ...1... กลุ่ม/แห่ง

กวก.

ความร่วมมือระหว่างกรมวิชาการเกษตร, กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีแห่งชาติ ร่วมกับบริษัทโอเอสเอส จำกัด (มหาชน) ปลูกพืชสมุนไพร ชิง ไพล และ
ฟ้าทะลายโจร ในทุ่งกุลาร้องไห้ **จังหวัดศรีสะเกษ**

4. โครงการส่งเสริมสหกรณ์ (ส่งเสริมการผลิตเชื่อมโยงผู้ประกอบการ)

พื้นที่เมืองสมุนไพร 3 จังหวัด

จังหวัดอื่น ๆ 2 จังหวัด

จำนวน ...5... สหกรณ์

กสส.

สหกรณ์ และกลุ่มสหกรณ์ มีการผลิตและรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าเกษตรสมุนไพร
ปลอดภัย รวมจำนวน 5 แห่ง (**อุทัยธานี, พิษณุโลก, ปราจีนบุรี, นครสวรรค์ ลำปาง**)

รวม

8 กลุ่ม/แห่ง + 5 สหกรณ์
= 13 แห่ง

ตัวชี้วัด

แผนงาน/โครงการ

ผลลัพธ์

หน่วยงาน รับผิดชอบ

5. ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 ในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

สวพ.3 (ขอนแก่น) กรมวิชาการเกษตร พัฒนาวิธีวิเคราะห์สารสำคัญสำหรับการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 จำนวน 1 แห่ง โดยในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้หน่วยงานได้มีการพัฒนาวิธีวิเคราะห์หาสารสำคัญให้บริการสำหรับนักวิจัยในเบื้องต้น เพื่อเตรียมให้บริการเมื่อมีพร้อมในการรับรองมาตรฐาน ISO 17025

จำนวน - แห่ง

กวก./สวท./
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
หน่วยงานความร่วมมือ

6. ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรอย่างน้อย 1 ฐาน

1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
- แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร มีการจัดทำแผนระบบการเชื่อมโยงข้อมูล

ไม่ได้รับ
งบประมาณ

ส.ป.ก. กสท./กวก./พด./
ส.ป.ก./กสท./ปศ./สศท./มกอช./สธ

ตัวชี้วัด

แผนงาน/โครงการ

ผลลัพธ์

หน่วยงาน
รับผิดชอบ

6. ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1
ฐาน (ต่อ)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
- แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร มีการจัดทำแผนระบบการเชื่อมโยงข้อมูล

ไม่ได้รับงบประมาณ

ส.ป.กษ
กสท./กวก./พด./ส.ป.ก./
กสส./ปศ./สศท./มกอช/สธ

โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในป่าชุมชน เตรียมพื้นที่ปลูกสมุนไพร 200 ไร่ ใน 4 จังหวัด
- กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สมุนไพรจากป่าอย่างยั่งยืน ใน 24 กลุ่มแปลง ใน 5 จังหวัด

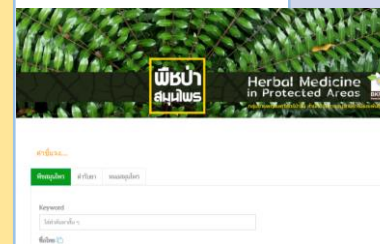
สนับสนุนข้อมูล

กรมป่าไม้

โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร
- ระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร 1 ฐานข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูลพืชสมุนไพรจำนวน 756 ชนิด 343 ตำรับยา ตามลิงก์ (<https://www.dnp.go.th/botany/herb.html>)
- สำรวจข้อมูลพืชสมุนไพรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 3 แห่ง ในราชบุรี และกาญจนบุรี
- บำรุงรักษาสวนสมุนไพรในสวนพฤกษศาสตร์ 9 แห่ง (สระบุรี, พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว, ตรัง, เชียงใหม่, อุบลราชธานี และราชบุรี)

สนับสนุนข้อมูล

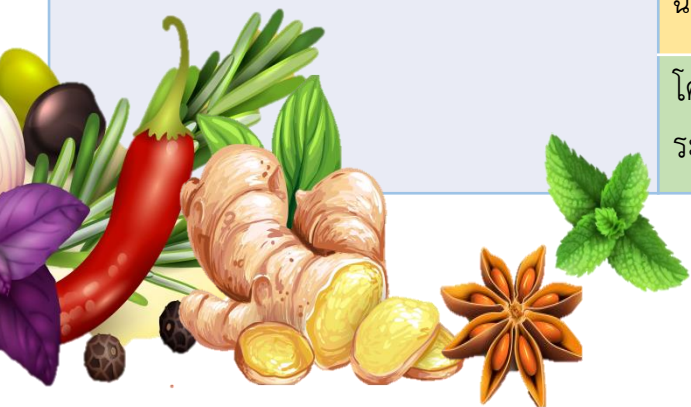
กรมอุทยานแห่งชาติฯ

โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน พ.ศ.2566 จัดทำ
ระบบฐานข้อมูลการแพร่กระจายของพืชสมุนไพรในป่าชายเลน ในพื้นที่ 24 จังหวัด

สนับสนุนข้อมูล

กรมทรัพยากรทางทะเลฯ

ตัวชี้วัด

	แผนงาน/โครงการ	ผลลัพธ์	หน่วยงาน รับผิดชอบ
7. เกษตรกรหรือ สถาบันเกษตรกร ร้อยละ 5 จากการ ส่งเสริมการผลิต สามารถเข้าสู่ระบบ ตลาดออนไลน์หรือ ตลาดรับวัตถุดิบ สมุนไพรหรือตลาด สมุนไพรชุมชน 	1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ - กลุ่มเกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิต 24 กลุ่ม/แห่ง เข้าสู่ตลาดออนไลน์/ตลาดรับวัตถุดิบฯ จำนวน 2 กลุ่ม/แห่ง	ร้อยละ 8	สป.กษ
	2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์) ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพร จำนวน 40 กลุ่ม/ แห่ง - เกษตรกรเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์ 27 กลุ่ม	ร้อยละ 67.5	สปก.
	3) โครงการส่งเสริมสหกรณ์ (ส่งเสริมการผลิตเชื่อมโยงผู้ประกอบการ) ส่งเสริมการผลิตเชื่อมโยงผู้ประกอบการจำนวน 5 สหกรณ์ - สหกรณ์เข้าสู่ระบบร้านค้าออนไลน์ จำนวน 3 สหกรณ์	ร้อยละ 60	กสส.
	4) โครงการอบรมการใช้งานระบบตามสออสสินค้าเกษตร บนระบบคลาวด์ (QR Trace on Cloud) และ เว็บไซต์สินค้าเกษตรมาตรฐาน-ออนไลน์ (DGT Farm) จำนวน 6 รุ่น - เกษตรกร 6 รุ่น จำนวน 271 คน	ร้อยละ 108	มกอช.
	5) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ สมุนไพร 400 ราย เกษตรกรภายใต้กลุ่มเข้าสู่ตลาดออนไลน์ /ตลาดรับวัตถุดิบฯ 85 ราย	ร้อยละ 21.25	กวก.
	รวม	ร้อยละ 48.15	

ปัญหาอุปสรรคแยกตามประเด็นการขับเคลื่อนงานของคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร จากแผนแม่บทสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2560-2565) ถึงแผนปฏิบัติการสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2566-2570)

	ลำดับ	ประเด็นปัญหา/อุปสรรค	หน่วยงาน	ความสำคัญ
การผลิต	1	การส่งเสริมการผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งความพร้อมหน่วยงานในการตรวจรับรองมาตรฐานยังไม่เพียงพอ	กสก., มกอช., กวก., สปก., สป.กษ., มกอช.	***
ข้อมูล	2	แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร มีความจำเป็นมากเพื่อช่วยให้รู้พื้นที่ความเหมาะสมในการผลิตสมุนไพรเพื่อให้ได้คุณภาพ (ปัจจุบัน มีแผนที่ความเหมาะสมจำนวน 24 ชนิด)	พด.	**
	3	ฐานข้อมูลสมุนไพร และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ในประเทศไทย	สป.กษ, กสก., กวก. พด., สปก., กสส., สศก.	***
	4	ข้อมูลต้นทุนการผลิตพืชสมุนไพรเพื่อใช้ส่งเสริมเกษตรกร (พืชสมุนไพรไม่จัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก)	สศก., กสก., กวก, สปก.	**
บุคลากร	5	บุคลากรไม่เพียงพอในการส่งเสริมและการขอรับรองมาตรฐาน	กวก., มกอช.	**
ห้องปฏิบัติการ	6	ไม่มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ	กวก., สวก.	***
งานวิจัย	7	งานวิจัยการใช้สมุนไพรในอาหารสัตว์มีน้อย	ปศ., สวก.	**
	8	ขาดการจัดเก็บข้อมูลการใช้สมุนไพรในอาหารสัตว์อย่างเป็นระบบ	ปศ., สวก.	**
	9	งานวิจัยที่รองรับการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรมีน้อย	สวก., กวก., สปก.	***
ตลาด	10	ภาครัฐให้ความสำคัญในการส่งเสริมระบบตลาดกลาง ตลาดอิเล็กทรอนิกส์ และตลาดชุมชน น้อย	กสก., ส.ป.ก., มกอช. , อตก., กสส.	**
	11	ไม่มีการส่งเสริมระบบการตรวจสอบย้อนกลับอย่างจริงจัง	มกอช., กวก. กสก.	**
	12	ขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมศักยภาพการผลิตและแปรรูปสมุนไพรของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์	กสก., กวก., ส.ป.ก. , กสส., สป.กษ.	***

ปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนระยะที่ 1-2

ตัวชี้วัดที่ 5 ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการ
ตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร ผ่านการ
รับรองมาตรฐาน ISO 17025 ในปี 2570
ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

ตัวชี้วัดที่ 5 ของแผนระยะที่ 2 (2566 - 2570) ถูกกำหนดเป็นเป้าหมายดำเนินการต่อจากแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ระยะที่ 1 (2560 - 2565) **ยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ** (3 ล้านบาท/แห่ง) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ กรมวิชาการเกษตร โดยในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้หน่วยงานได้มีการพัฒนาวิธีวิเคราะห์หาสารสำคัญให้บริการสำหรับนักวิจัยในเบื้องต้น เพื่อเตรียมให้บริการเมื่อมีพร้อมในการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เสนอความร่วมมือโครงการอบรมบุคลากรสำหรับการพัฒนาวิธีวิเคราะห์สารสำคัญสำหรับการรับรองมาตรฐาน ทั้งแลกเปลี่ยนการให้ข้อมูลทางวิชาการและความร่วมมือโครงการนำร่องให้บริการวิเคราะห์สารสำคัญ พืชสมุนไพร 2 ชนิด ฟ้าทะลายโจร และขมิ้นชัน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายในปี 2567 เพื่อพัฒนาระบบการตรวจรับรองมาตรฐานของประเทศร่วมกัน

ตัวชี้วัดที่ 6 ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร
อย่างน้อย 1 ฐาน

ตัวชี้วัดที่ 6 ของแผนระยะที่ 2 (2566 - 2570) ที่ถูกกำหนดเป็นเป้าหมายดำเนินการจากแผนปฏิบัติการ ด้านสมุนไพรแห่งชาติ ระยะที่ 1 (2560 - 2565) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินการ โดยมีการเตรียมความพร้อมข้อมูลของหน่วยงานความร่วมมือ **ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ**

ตัวชี้วัดที่ 7 เกษตรกรหรือสถาบัน
เกษตรกร ร้อยละ 5 จากการส่งเสริมการ
ผลิตเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาด
รับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพร
ชุมชน

กระทรวงอุตสาหกรรมมีการดำเนินโครงการนำร่องการขึ้นทะเบียนสารสกัดสมุนไพร ด้วยที่ผ่านมายังไม่มีการขึ้นทะเบียนสารสกัดสมุนไพรที่ได้จากการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรของไทย และมีข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบและสารสกัดสมุนไพรจากต่างประเทศในปริมาณมาก โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียน อาจถูกกำหนดให้มีการระบุค่าความเข้มข้นหรือระบุค่าสารสำคัญของพืชสมุนไพร ได้แก่ curcuminoids ในขมิ้นชัน และสมุนไพรอื่น ๆ สู่อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องสำอาง อาหารเสริม และยา ทั้งนี้ **ในเรื่องต้นทุนการผลิตสารสกัดยังต้องใช้ Alcohol 1 ใน 3 ของการผลิตและมีราคาสูง ส่งผลให้เกษตรกรไทยที่มีความสามารถในการผลิตวัตถุดิบและการแปรรูป (ขั้นกลาง) เสียโอกาสในตลาด** โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ร่วมกับกองผลิตภัณฑ์สมุนไพร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอยู่ระหว่างผลักดันให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียน และการลดราคา Alcohol เพื่อส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรและแปรรูปขั้นต้นที่มีคุณภาพของเกษตรกรสู่การผลิตเป็นสารสกัดเพื่อเพิ่มมูลค่าต่อไป

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

3.2 การขับเคลื่อนพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพ
วัตถุดิบสมุนไพร ตาม Road Map ปี 2566 – 2570
ระยะที่ 1 ปีงบประมาณ 2566

Road Map การขับเคลื่อนพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร ปี 2566-2570

วัตถุดิบประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน การปลูก ขยายพันธุ์ รวบรวมแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นที่ปลอดภัยให้เพียงพอต่อความต้องการและมีการพัฒนากลุ่มอย่างยั่งยืน
- 2) เพื่อยกระดับการผลิตสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) ตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ได้วัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 3) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) ในพืชแต่ละชนิด
- 4) เพื่อเพิ่มพื้นที่แปลงปลูกพืชสมุนไพรปลอดภัยได้ตามมาตรฐาน
- 5) เพื่อยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice) เพื่อให้มีห้องปฏิบัติที่มีมาตรฐานในการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ
- 6) เพื่อส่งเสริมให้มีงานวิจัยที่เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ของสมุนไพรแต่ละตัวเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์ในด้านความปลอดภัย

เป้าหมาย

1. พื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ 100,000 ไร่ (20,000 ไร่/ปี) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่ได้มาตรฐาน 300 แห่ง (60 แห่ง/ปี)
2. ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ฐาน / ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรหายาก องค์ความรู้ และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร 1 ฐาน/ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง GLP 18 กลุ่มจังหวัด 1 แห่ง/1 กลุ่มจังหวัด
3. ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรแปรรูปที่มีคุณภาพในจังหวัดเมืองสมุนไพร จำนวน 10 ตัน/ จังหวัด/ปี แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 40 พืช มีตลาดออนไลน์ 3 แห่ง และตลาดสมุนไพรชุมชน 76 แห่ง (1 ตลาด/ 1 จังหวัด) มีงานวิจัยที่ตอบโจทย์พืชสมุนไพรในอนาคตอย่างน้อย 200 เรื่อง (40 เรื่อง/ปี)

กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
สมุนไพรที่มีความพร้อมตามห่วงโซ่การพัฒนาสมุนไพร Herbal Champions	สมุนไพรที่มีศักยภาพในการผลักดันให้เป็นสมุนไพร Herbal Champions
1. ฟักทะลายโจร 2. ขมิ้นชัน 3. กระชายดำ*	4. กระชายขาว 5. มะขามป้อม 6. โพล* 7. กวาวเครือขาว* 8. ชิง 9. กระเทียม* 10. ว่านหางจระเข้ 11. บัวบก 12. มะระขี้นก 13. กัญชง 14. กัญชา 15. เพชรสังฆาต
3 ชนิด	12 ชนิด

*พืชสมุนไพรเฉพาะถิ่นมีเฉพาะประเทศไทย

Road Map การขับเคลื่อนพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร ปี 2566-2570

ปัจจัยนำเข้า (Input)

1. ฐานข้อมูล

- พื้นที่การผลิตสมุนไพร ชนิดพืชสมุนไพร
- ทะเบียนเกษตรกร

2. องค์ความรู้การผลิตสมุนไพร

3. เทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร คุณภาพของวัตถุดิบ และคุณภาพของผลิตภัณฑ์

4. เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการข้อมูลในเรื่องของการผลิต แหล่งที่มา มาตรฐานการผลิต สรรพคุณ วิธีใช้

5. นโยบายรัฐบาล การสนับสนุนทางนโยบายในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรไทยมีความชัดเจนอย่างยิ่งในทุกระดับ

6. กฎหมาย/กฎระเบียบที่สนับสนุนหรือเป็นข้อจำกัดในการผลิต/จำหน่าย

กระบวนการ (Process)

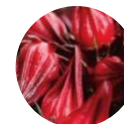
1. การจัดการวัตถุดิบ ตามหลักเกณฑ์/เป้าหมายของตลาด

- 1.1 ยกระดับการจัดการวัตถุดิบ โดยการพัฒนาเกษตรกร ขบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปลูกพืชสมุนไพร ได้ผลผลิตมีสารสำคัญตรงตามมาตรฐาน รวมทั้ง มีการลดต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์พื้นที่ปลูก ดินและน้ำ ในการผลิตพืชสมุนไพรปลอดภัย ปลูกเป็นแปลงใหญ่ (Collaborative Farming) ปลูกเป็นแบบโรงเรือน Plant factory การทำเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) มีความปรารถนา (Intensive Farming) แผนพัฒนาพืชสมุนไพร แผนธุรกิจ ความต้องการพืชสมุนไพรของตลาด กำไร/ไร
- 1.2 กำหนดรายการวัตถุดิบสมุนไพรที่มีความต้องการในตลาดสูง พร้อมระบุคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรที่ต้องการ (Spec) เพื่อนำสู่กระบวนการพัฒนา ดังต่อไปนี้ ชนิด / พืชสมุนไพรที่เพาะปลูก มล็ด และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์อื่น ๆ การปลูก (cultivation) แหล่งปลูก (site selection) พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกพืชสมุนไพร เก็บเกี่ยว (harvest) ได้แก่ ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมที่สุด
- 1.3 ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูก และการผลิตผลิตภัณฑ์ และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน
- 1.4 มีข้อกำหนดมาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร
- 1.5 มีการจัดทาระบบฐานข้อมูลสมุนไพรให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน
- 1.6 ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice)
- 1.7 ยกระดับมาตรฐานการผลิตยาสมุนไพรไทยให้มีหลักเกณฑ์วิธีการผลิตที่ดีตาม GMP (Good Manufacturing Practice)
- 1.8 ส่งเสริมให้มีงานวิจัยที่เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ของสมุนไพรแต่ละตัว

2. การส่งเสริมการแปรรูปวัตถุดิบเป็นสารสกัดหยาบในชุมชน

- 2.1 การแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว (post – harvest processing)
- 2.2 การบรรจุหีบห่อขนาดใหญ่และการติดฉลาก (bulk packing and labelling)
- 2.3 การเก็บรักษาและการขนส่งวัตถุดิบสมุนไพร (storage and transportation)
- 2.4 การประกันคุณภาพ (quality assurance) การเข้าไปตรวจสอบแหล่งปลูก และอาคารแปรรูปอย่างสม่ำเสมอ

3. การตลาดและประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการตลาดระบบตลาดกลางและตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบ

ผลสัมฤทธิ์ (Achievement)

ผลผลิต (Output)

1. พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน 20,000 ไร่/ปี

2. มีกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย 60 แห่ง/ปี

3. มีการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบจากห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง GLP 1 แห่ง/1 กลุ่มจังหวัด

4. ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ฐาน

5. ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรหายาก องค์ความรู้ และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร 1 ฐาน

6. มีแผนการปลูกสมุนไพรอย่างเป็นระบบครบวงจรแปรรูปที่มีคุณภาพเพื่อจำหน่าย จำนวน 10 ต้น/จังหวัด/ปี

7. แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 40 พืช

8. มีตลาดออนไลน์ 3 แห่ง และตลาดสมุนไพรชุมชน 1 ตลาด/1 จังหวัด

9. มีงานวิจัยที่ตอบโจทย์พืชสมุนไพรในอนาคตอย่างน้อย 40 เรื่อง/ปี

ผลลัพธ์ (Outcome)

1. มีวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน มีสารสำคัญตรงตามมาตรฐานตรงตามต้องการ มีการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรขั้นต้นที่มีคุณภาพ ส่งผลให้มูลค่าการจำหน่ายในรูปวัตถุดิบเพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์

2. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

3. ทดแทนพืชเศรษฐกิจที่มีปัญหา โดยการปลูกสมุนไพร ที่ใช้พื้นที่น้อยมีมูลค่าสูง

4. การเกษตรในระดับฟาร์มและระดับชุมชน ได้รับการพัฒนาด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกพืชสมุนไพรที่ลดการใช้สารเคมี

5. สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกรให้เกิดการสร้างเครือข่าย และเป็นกลไกเชื่อมโยงการสร้างมูลค่าตลาดห่วงโซ่อุปทานการผลิตในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าแก่ผลผลิต

6. สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมเกษตร รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ แก่ชุมชนท้องถิ่น

7. กลุ่มเกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

1. จัดทำแผนปฏิบัติการสมุนไพร

2. การจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพรเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานใน/นอก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. ผลิตสมุนไพรปลอดภัยให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการผลิต มีการปลูกแปลงใหญ่ สนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจ สหกรณ์

4. ศึกษาวิจัยพันธุ์พืช การผลิต การเก็บเกี่ยว การแปรรูป

5. ทำข้อมูลการผลิตและการตลาดของสมุนไพรที่เป็นที่ต้องการทางสมุนไพร (วัตถุดิบ, ผลิตภัณฑ์, อาหารสัตว์)

Stage1

(1 ปี)

พ.ศ. 2566

6. สร้างภาคีเครือข่าย หาแนวร่วมกลุ่มผู้ปลูกและความร่วมมือ

7. จัดทำแผนที่ความเหมาะสมพืชสมุนไพรรายชนิดพืช

8. ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การใช้ประโยชน์

9. อนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญาสมุนไพร

10. สนับสนุนตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง

1. การจัดทำฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพรเป้าหมายที่เป็นประโยชน์เชื่อมโยงฐานข้อมูลในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. ส่งเสริมเกษตรกรปลูกสมุนไพร GAP หรือ เกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มพื้นที่สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ แปลงใหญ่ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ลดต้นทุนการผลิต

3. มีการพัฒนาต้นพันธุ์พืชสมุนไพร

4. พัฒนาระบบการแปรรูปเบื้องต้นหลังการเก็บเกี่ยวที่ได้มาตรฐาน เช่น โรงตาก โรงอบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

5. ผลักดันให้มีการพัฒนาการตรวจวิเคราะห์สารสำคัญ

Stage2

(+1 ปี)

พ.ศ. 2567

6. วิจัยและพัฒนาสมุนไพรครบวงจรโซ่อุปทาน

7. สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืช

8. คัดเลือกสมุนไพรเด่นในจังหวัดที่ตลาดมีต้องการสูง และประชาสัมพันธ์ สร้าง Story สร้างการรับรู้การใช้ประโยชน์

9. อนุรักษ์พันธุ์พืชหายากและภูมิปัญญาสมุนไพร

10. สนับสนุนตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง

1. บูรณาการของข้อมูลในภาคส่วนต่างๆที่มีส่วนในการพัฒนาเกษตรกรรม (การตลาดมูลค่า คุณสมบัตินานา ข้อมูลการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม) เผยแพร่ข้อมูลสมุนไพรในทุกช่องทาง

2. ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรปลูกสมุนไพร GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มพื้นที่สมุนไพร และพัฒนาเข้าสู่ระบบแปลงใหญ่มีการใช้เทคโนโลยี

3. สนับสนุนกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ รวมทั้งการรวมกลุ่มของวิสาหกิจที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นหรือพื้นที่ใกล้เคียงกัน (คลัสเตอร์)ในระดับภาคเพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้ใหญ่ขึ้น

Stage3

(+3 ปี)

พ.ศ. 2568-2570

4. ศึกษา วิจัยพันธุ์พืช ที่เป็นที่ต้องการทางสมุนไพร

5. จัดทำข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สมุนไพร

6. สร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญาสมุนไพร

7. สนับสนุนตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง

8. ประชาสัมพันธ์ สร้าง Story และRoad show สมุนไพร

การดำเนินการตาม Road Map การขับเคลื่อนพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร ปี 2566 – 2570

เป้าหมาย

1

พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน 20,000 ไร่/ปี

2

มีกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย 60 แห่ง/ปี

3

มีการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบจากห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง GLP 1 แห่ง/1 กลุ่มจังหวัด

4

ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ฐาน

ผลลัพธ์ (30 กันยายน 2566)

GAP (ไร่)

73,253

อินทรีย์ (ไร่)

16,392

89,645 ไร่ (ข้อมูลจาก กวก.)

กลุ่มเกษตรกร

73

สหกรณ์

3

76 แห่ง (ข้อมูลจาก สป.กษ., กสก., กวก., กสส., ส.ป.ก.)

(ไม่ได้รับงบประมาณ)

**** สวพ.3 (ขอนแก่น) พัฒนาวิธีวิเคราะห์สารสำคัญสำหรับการรับรองมาตรฐาน ISO 17025**

(ไม่ได้รับงบประมาณ)

**** หน่วยงานมีการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล**

การดำเนินการตาม Road Map การขับเคลื่อนพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร ปี 2566 – 2570

เป้าหมาย

5

ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรหายาก องค์ความรู้ และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร 1 ฐาน

6

มีแผนการปลูกสมุนไพรอย่างเป็นระบบครบวงจรแปรรูปที่มีคุณภาพเพื่อจำหน่าย จำนวน 10 ตัน/จังหวัด/ปี

7

แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 40 พืช

8

มีตลาดออนไลน์ 3 แห่ง และตลาดชุมชน 1 ตลาด/1 จังหวัด

9

มีงานวิจัยที่ตอบโจทย์พืชสมุนไพรในอนาคตอย่างน้อย 40 เรื่อง/ปี

ผลลัพธ์ (30 กันยายน 2566)

ระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร 1 ฐานข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูลพืชสมุนไพรจำนวน 756 ชนิด 343 ตำรับยา
ตามลิงค์ (<https://www.dnp.go.th/botany/herb.html>)

มีผลผลิตเฉลี่ยทั่วประเทศประมาณ 162 ตัน/จังหวัด (ข้อมูลบัญชีสมุนไพร 89 ชนิดพืช) ข้อมูลจาก ICT กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร

แผน 1 (60-65)	2566	2567	2568	2569	2570
	8	8	8	8	8
33	6				
33	40 ชนิดพืช (ข้อมูลจาก พด.)				

ตลาดออนไลน์ 3 แห่ง	ตลาด	จังหวัด
1 = DGT farm (มกอช.)	76 ตลาดชุมชน (กสก.)	76

ปี 2566	ปี 2567
45 เรื่อง (ข้อมูลจาก สวก.)	11 เรื่อง (ข้อมูลจาก สวก.)

ระเบียบวาระที่ 4

เรื่องเพื่อทราบ

4.1แผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 -2570
ปีงบประมาณ 2567 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

แผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่สนับสนุนแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2567

หน่วยงาน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. กรมพัฒนาที่ดิน	1. การจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร	167,500
2. กรมส่งเสริมการเกษตร	2. โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ กิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ	2,470,300
3. กรมวิชาการเกษตร	3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาลินค้าเกษตรชีวภาพ	1,639,600
	4. แผนงานวิจัยพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีเพื่อรองรับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพร	2,501,400
	5. แผนงานวิจัยนวัตกรรมการผลิตสารสำคัญในพืชที่มีฤทธิ์ทางเภสัชกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	1,666,050
4. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	6. โครงการส่งเสริมและพัฒนาลินค้าเกษตรชีวภาพกิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	9,011,500
	7. โครงการส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กิจกรรมส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน	4,838,600
5. กรมส่งเสริมสหกรณ์	8. โครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการพืชสมุนไพรของสถาบันเกษตรกร	734,040
6. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	9. การประเมินผลลัพธ์และความยั่งยืนโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ ปี 2567	380,240
7. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	10. โครงการพัฒนาและยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ	1,200,000
8. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	11. แผนงานการวิจัยและพัฒนาเพื่อลดต้นทุนแรงงานภาคเกษตรและการใช้ประโยชน์จากเปลือกและเศษเหลือของพืชกัญชงเชิงพาณิชย์ (ระยะที่ 2)	7,100,000
	12. โครงการความหลากหลายของฟ้าทะลายโจรโดยใช้ข้อมูลปริมาณสารสำคัญในกลุ่มไดเทอร์พีนอยด์แลคโตนส์ชนิดร่วมกับข้อมูลลำดับเบสทั้งจีโนมและการแสดงออกของยีนส์ทั้งจีโนม เพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่ให้วัตถุดิบตรงตามความต้องการ	1,782,000
รวมหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (8 หน่วยงาน 12 โครงการ)		33,491,230
9. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	13. โครงการการทดสอบความชำนาญการวิเคราะห์ปริมาณ Andrographolide ในสมุนไพรฟ้าทะลายโจร โดยวิธีเอนไซม์อิมมูโนแอสaye ชนิดของเหลวสมรรถนะสูง	50,000
	14. โครงการการทดสอบความชำนาญการวิเคราะห์ปริมาณ Curcuminoids ในสมุนไพรขมิ้นชัน โดยวิธีสเปกโตรโฟโตเมทรี ชนิดยูวี-วิส	50,000
10. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	15. โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร	2,469,800
11. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	16. โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	1,350,000
รวมหน่วยงานภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (3 หน่วยงาน 4 โครงการ)		3,919,800
รวมทั้งสิ้น (11 หน่วยงาน 16 โครงการ)		37,411,030

แผนงานโครงการที่ได้รับงบประมาณในปี 2567 ที่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดและมาตรการตามแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

1 เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ปรับปรุงวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป
- ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

2 เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

1) ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่

2) แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร เพิ่มขึ้น 30 พืช

3) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 60 แห่ง

4) มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศอย่างน้อย 5 แห่ง

5) ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านกา
รับรองมาตรฐาน ISO17025 ในปี 2570
ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

6) ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน

7) เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 5 จากการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย

มาตรการที่ 3 ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี

มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ แผนงานวิจัยพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีเพื่อรองรับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพรและแผนงานวิจัยนวัตกรรมการผลิตสารสำคัญในพืชที่มีฤทธิ์ทางเภสัชกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (กวก)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพกิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน และโครงการส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ (กสภ)

การประเมินผลลัพธ์และความยั่งยืนโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ (สศก.)

โครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการพืชสมุนไพรของสถาบันเกษตรกร (กสส.)

โครงการพัฒนาและยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ(มกอช.)

การจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร (พด.)

แผนงานการวิจัยและพัฒนาเพื่อลดต้นทุนแรงงานภาคเกษตรและการใช้ประโยชน์จากเปลือกและเศษเหลือของพืชผักเชิงพาณิชย์(ระยะที่ 2)และโครงการความหลากหลายของพืชหายากโดยใช้ข้อมูลปริมาณสารสำคัญในกลุ่มใดเทอเพนอยด์แลคโตนส์ชนิดร่วมกับข้อมูลลำดับเบสทั้งจีโนม (สวท.)

โครงการทดสอบความชำนาญการวิเคราะห์ปริมาณ Andrographolide ในสมุนไพรฟ้าทะลายโจร โดยวิธีมาโครกราฟี ชนิดของเหลวสมรรถนะสูง และโครงการทดสอบความชำนาญการวิเคราะห์ปริมาณ Curcuminoids ในสมุนไพรขมิ้นชัน (วพ.)

โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร(กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช)

โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)

แผนงานที่ได้รับงบประมาณปี 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหมด 8 หน่วยงาน และนอกสังกัดกระทรวงเกษตรฯ 3 หน่วยงาน รวม 11 หน่วยงาน รวมงบประมาณ 37.41103 ลบ.

ระเบียบวาระที่ 4

เรื่องเพื่อทราบ

4.2 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ

การทบทวนองค์ประกอบคณะกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ

ประธานกรรมการ (ปลัดกระทรวง)

อนุกรรมการ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ

อนุกรรมการ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้แทนประชาชน หรือเอกชน หรือสังคม หรือผู้ทรง วิชา

ฝ่ายเลขานุการ

ระเบียบวาระที่ 5

เรื่องเพื่อพิจารณา

5.1 แนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้
แผนปฏิบัติการสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

	2565 (Baseline)	2566	2567	2568	2569	2570
1. จำนวนพื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน (ไร่)	43,000	53,000 (เพิ่มขึ้น 10,000 ไร่ จากปี 2565)	63,000 (เพิ่มขึ้น 10,000 ไร่ จากปี 2566)	73,000 (เพิ่มขึ้น 10,000 ไร่ จากปี 2567)	83,000 (เพิ่มขึ้น 10,000 ไร่ จากปี 2568)	93,000 (เพิ่มขึ้น 10,000 ไร่ จากปี 2569)
2. จำนวนแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร (ชนิดพืช)	30	36 (เพิ่มขึ้น 6 ชนิดพืช จากปี 2565)	42 (เพิ่มขึ้น 6 ชนิดพืช จากปี 2566)	48 (เพิ่มขึ้น 6 ชนิดพืช จากปี 2567)	54 (เพิ่มขึ้น 6 ชนิดพืช จากปี 2568)	60 (เพิ่มขึ้น 6 ชนิด พืช จากปี 2569)
3. จำนวนกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด (กลุ่ม/แห่ง/สหกรณ์)	50	62 (เพิ่มขึ้น 12 แห่ง จากปี 2565)	74 (เพิ่มขึ้น 12 แห่ง จากปี 2566)	86 (เพิ่มขึ้น 12 แห่ง จากปี 2567)	98 (เพิ่มขึ้น 12 แห่ง จากปี 2568)	110 (เพิ่มขึ้น 12 แห่ง จากปี 2569)
4. จำนวนแหล่งผลิตสมุนไพรครบวงจร เชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศ (แห่ง)	N/A	1	2 (เพิ่มขึ้น 1 แห่ง จากปี 2566)	3 (เพิ่มขึ้น 1 แห่ง จากปี 2567)	4 (เพิ่มขึ้น 1 แห่ง จากปี 2568)	5 (เพิ่มขึ้น 1 แห่ง จากปี 2569)
5. จำนวนห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 (แห่ง)	...	...	2 (เพิ่มขึ้น 2 แห่ง จากปี 2566)	2 (เพิ่มขึ้น 2 แห่ง จากปี 2567)	2 (เพิ่มขึ้น 2 แห่ง จากปี 2568)	2 (เพิ่มขึ้น 2 แห่ง จากปี 2569)
6. จำนวนระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร (ฐาน)	N/A	-	-	-	-	1
7. ร้อยละของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรจากการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน	N/A	ร้อยละ 1 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากปี 2565)	ร้อยละ 2 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากปี 2566)	ร้อยละ 3 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากปี 2567)	ร้อยละ 4 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากปี 2568)	ร้อยละ 5 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากปี 2569)

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1. ขอความเห็นแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2567
2. เห็นชอบ แนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2567

ระเบียบวาระที่ 5

เรื่องเพื่อพิจารณา

5.2 กรอบแนวทางส่งเสริม ภายใต้มาตรการส่งเสริมการ
ผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร
ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. 2565

แนวทาง ส่งเสริม

1.การให้คำแนะนำชนิดของ
สมุนไพรที่ส่งเสริมให้ปลูก
เป็นวัตถุดิบเพื่อเพียงพอกับ
ความต้องการของตลาด
(กวก.) (กสก.) (กสส.) (สปก.)

2.การสนับสนุนการวิจัย
วิธีการขยายพันธุ์ การ
เพาะปลูก และการเก็บ
เกี่ยวที่เหมาะสมเพื่อให้
วัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มี
คุณภาพดี และมีสารสำคัญ
ในปริมาณสูง
(กวก.) (สวก.)

3.การสนับสนุนสายพันธุ์
พืชที่มีคุณภาพ และ
ศักยภาพทางพาณิชย์
เพื่อให้ได้ผลผลิตตาม
ความต้องการของตลาด
(กสก.) (กวก.) (สปก.)

4.การส่งเสริมการแปรรูป
หลังการเก็บเกี่ยว ณ
สถานที่ปลูกอย่างง่ายใน
ระดับชุมชน
(กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.)

5.การสนับสนุนเกษตรกร
และผู้ประกอบการ ใน
การปรับปรุงและพัฒนา
กระบวนการผลิตแบบ
ดั้งเดิมมาเป็นเทคโนโลยี
สมัยใหม่
(กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.) (สวก.)

6.การจัดให้มีการสนับสนุน
ตรวจรับรองมาตรฐานการ
ปลูก และการเก็บเกี่ยวตาม
แนวทางสากลเพื่อสร้าง
มูลค่าให้กับผลผลิตที่ได้
(กสก.) (กวก.) (มกอช.)

7.การจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่
ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการ
บริหารจัดการ และจัดทำแผน
ที่ความเหมาะสมของที่ดิน
สำหรับปลูกพืชสมุนไพรที่มี
ศักยภาพสูงในเชิงพาณิชย์
(พด) (กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.) (สป.กษ.)

8.การส่งเสริมการสร้าง
เครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืช
สมุนไพร และการปลูก
ทดแทนพืชสมุนไพรโดย
ส่งเสริมเครือข่ายชุมชน
(กสก.) (กวก.) (สปก.)

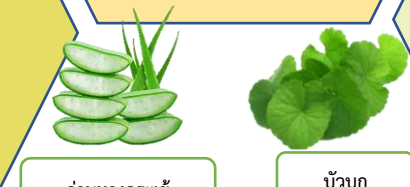
9. การเรียนรู้การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตพืช
สมุนไพร เช่น ข้อมูลความ
เหมาะสมของดิน น้ำ ต่อการ
ปลูกสมุนไพร การใช้ปุ๋ย
สารกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น
(กวก.) (กสก.) (กสส.)
(สปก.) (สป.กษ.) (พด)
(มกอช.)

10.การใช้เทคโนโลยีและ
นวัตกรรมการเกษตรเพื่อ
เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร
การใช้ IoT ในระบบน้ำ
โดรนพ่นสารชีวภัณฑ์
(กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.) (สป.กษ.) (สวก.)

11. การขอรับรองการผลิต
สินค้าเกษตรปลอดภัยและ
ได้มาตรฐาน Pre-GAP
เป็นที่ปรึกษาให้แก่
เกษตรกรที่พัฒนาสินค้า
เกษตรเข้าสู่มาตรฐาน GAP
ด้านพืช
(กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.) (สป.กษ.) (สวก.)

12. การขอรับรองการ
ผลิตสินค้าเกษตร
ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
Pre-GAPเป็นที่ปรึกษา
ให้แก่เกษตรกรที่พัฒนา
สินค้าเกษตรเข้าสู่
มาตรฐาน GAP ด้านพืช
(กวก.) (มกอช.)

13. จุดเรียนรู้การผลิต
สมุนไพรที่มีคุณภาพ
เพื่อให้เกษตรกรมาศึกษา
ดูงานแปลงการผลิตพืช
สมุนไพร และการแปรรูป
เบื้องต้นการผลิตสมุนไพร
(กวก.) (มกอช.)

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

1.ขอความเห็นแนวทางส่งเสริม ภายใต้มาตรการส่งเสริมการผลิต
สมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทาง
เกษตรปลอดภัย พ.ศ. 2565

2. เห็นชอบ กรอบแนวทางส่งเสริม ภายใต้มาตรการส่งเสริมการผลิต
สมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทาง
เกษตรปลอดภัย พ.ศ. 2565

ระเบียบวาระที่ 6

เรื่องอื่น ๆ

กำหนดการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567

(ร่าง) ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมชัยนาทนเรนทร ชั้น ๒ อาคาร ๑ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
และประชุมผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้โปรแกรม Zoom Cloud Meetings

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

๒.๑ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖

วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๖

โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (กรรมการและเลขานุการ)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ (นำเสนอเป็นเอกสารทั้งหมด)

๓.๑ ประกาศคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๒ ประกาศคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๓ รายงานความก้าวหน้าการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๓.๔ บัญชีทะเบียนผู้ประกอบการที่ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

๔.๑ รายงานการศึกษา เรื่อง “โอกาสทางการค้าสินค้าสมุนไพรไทย กรณีศึกษา: สินค้าพลู”

โดย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ (ประธานอนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ)

โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (กรรมการและเลขานุการ)

๔.๒ รายงานผลสัมฤทธิ์แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (นำเสนอเป็นวิดีโอ ๕ นาที อภิปราย ๒ นาที)

๔.๒.๑ ผลการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการวิเทศสัมพันธ์สมุนไพร (ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน)

โดย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ประธานอนุกรรมการวิเทศสัมพันธ์สมุนไพร)

๔.๒.๒ ผลการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร (ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน)

โดย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (ประธานอนุกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมฯ)

๔.๒.๓ ผลการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาดสมุนไพร

(ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร)

โดย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ (ประธานอนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ)

๔.๒.๔ ผลการดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร (ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน:

มาตรการที่ ๑ และ ๒)

โดย ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ (ประธานอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร)

๔.๒.๕ ผลการดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ (ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม และยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบนิเวศนำสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน: มาตรการที่ ๓ และ ๔)

โดย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ประธานอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ)

๔.๓ ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การวิจัยทางคลินิกและการจัดการข้อมูลการใช้สมุนไพรในคนของคณะกรรมการวิชาการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา (นำเสนอเป็นเอกสาร)

๔.๔ รายงานความก้าวหน้าโครงการศึกษาผลกระทบการใช้น้ำดื่มโคมะลอในการบำบัดรักษาโรคเมเร็ง (นำเสนอเป็นเอกสาร)

๔.๕ แนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร (นำเสนอเป็นเอกสาร)

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา

๕.๑ (ร่าง) กรอบและแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

โดย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ประธานอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ)

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องเพื่อพิจารณา

๖.๑ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (กรรมการและเลขานุการ)

๖.๒ กำหนดให้มีโครงสร้างรองรับการพัฒนาสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศ

โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (กรรมการและเลขานุการ)

๖.๓ การวิจัยพืชกระท่อมและการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร

โดย ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ (ประธานอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร)

เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (กรรมการและเลขานุการร่วม)

๖.๔ จังหวัดน่านสมัครเข้าร่วมโครงการเลี้ยงสมุนไพร

โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

ระเบียบวาระที่ ๗ รับรองมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (กรรมการและเลขานุการ)

ระเบียบวาระที่ ๘ เรื่องอื่น ๆ

๘.๑ นัดหมายการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (กรรมการและเลขานุการ)